

Voorstel aan : Gemeenteraad van 30 januari 2012
Door tussenkomst van : Raadscommissie van 17 januari 2012
Nummer : 3
Onderwerp : Verordening tijdelijke regels Wet werk en bijstand
Bijlage(n) : Verordening tijdelijke regels Wet werk en bijstand

Samenvatting : In deze verordening wordt bij elke te wijzigen verordening een bepaling voorgesteld die regelt dat de begrippen 'alleenstaande', 'alleenstaande ouder' en 'gezin' per 1 januari 2012 in die verordening dezelfde betekenis hebben als in de gewijzigde WWB. Uit een oogpunt van duidelijkheid is dit opgenomen. Vervolgens is bepaald dat voor 'gehuwden' en 'gehuwdennorm' moet worden gelezen en 'gezin' respectievelijk 'gezinsnorm', om daarmee te verduidelijken dat onder het nieuwe regime niet meer de gehuwden, maar het gezin de norm is waarmee gewerkt moet worden.

Bij onderdeel III. Wijzigingen Maatregelenverordening WWB is ervoor gekozen om artikel 9 en artikel 10 van de maatregelenverordening aan te passen. Bij de laatste wijziging van de maatregelenverordening in juli 2010 is de mogelijkheid om een maatregel van 100% op te leggen bij niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid en het door eigen toedoen niet behouden van algemeen geaccepteerde arbeid komen te vervallen. Vanuit de uitvoeringspraktijk is gebleken dat deze 'stok achter de deur' een gewenst instrument is.

Voorgestelde beslissing : Het vaststellen van de Verordening tijdelijke regels Wet werk en bijstand.

Inleiding

Op 1 januari 2012 treedt de 'Wet tot wijziging van de Wet werk en bijstand en samenvoeging van die wet met de Wet investeren in jongeren gericht op bevordering van deelname aan de arbeidsmarkt en vergroting van de eigen verantwoordelijkheid van uitkeringsgerechtigden' (kortweg: Wet Aanscherping WWB) in werking. Uitgangspunten van deze wetswijziging zijn:

- grotere nadruk op eigen verantwoordelijkheid burger in de voorziening in het bestaan;
- versterking van het activerende karakter en de vangnetfunctie van de Wet werk en bijstand (WWB);
- aanscherping van de verplichtingen voor bijstandsgerechtigden;
- beperking van de doelgroep voor het gemeentelijk minimabeleid.

Deze uitgangspunten leiden ertoe dat het wettelijk bijstandsregime substantieel van inhoud verandert. Zo gaat voor jongeren een wettelijke zoektijd van vier weken gelden en hebben zij, anders dan onder het regime van de Wet investeren in jongeren (WIJ), geen recht meer op een werkleeraanbod. Een belangrijke wijziging in de regelgeving betreft voorts het afschaffen van de bijstand voor inwonende meerderjarige kinderen en ouders en de creatie van een toets op het huishoudinkomen. Voorts wordt de doelgroep voor het minimabeleid beperkt tot de groep minima met een inkomen tot 110% van de bijstandsnorm. Daarnaast is een verordeningsplicht gecreëerd voor de maatschappelijke participatie van kinderen.

De wetswijziging leidt, zoals gezegd, tot de noodzaak om de gemeentelijke uitvoeringsregels aan te passen. Gelet op de zeer korte invoeringstermijn is het echter lastig om al voor 1 januari 2012 dit te hebben aangepast. Daarbij komt dat de aanscherping van de WWB per 1 januari 2012 niet op zichzelf staat, maar een stap is in een proces dat in 2012 vermoedelijk tot nog een aantal wijzigingen in de WWB zal leiden die nopen tot wijziging van het gemeentelijk beleid. Gedacht moet onder meer worden aan het wetsvoorstel 'Toevoeging van de eis tot beheersing van de Nederlandse taal aan de Wet werk en bijstand' (w.o. 32 328), de plannen van het kabinet betreffende 'Aanpak fraude' (Handhavingsprogramma 2011-2014) en uiteraard de Wet werken naar vermogen.

In bijgevoegde verordening wordt bij elke te wijzigen verordening een bepaling voorgesteld die regelt dat de begrippen 'alleenstaande', 'alleenstaande ouder' en 'gezin' per 1 januari 2012 in die verordening dezelfde betekenis hebben als in de gewijzigde WWB. Uit een oogpunt van duidelijkheid is dit opgenomen. Vervolgens is bepaald dat voor 'gehuwden' en 'gehuwdenorm' moet worden gelezen en 'gezin' respectievelijk 'gezinsnorm', om daarmee te verduidelijken dat onder het nieuwe regime niet meer de gehuwden, maar het gezin de norm is waarmee gewerkt moet worden.

Bij onderdeel III. Wijzigingen Maatregelenverordening WWB is ervoor gekozen om artikel 9 en artikel 10 van de maatregelenverordening aan te passen. Bij de laatste wijziging van de maatregelenverordening in juli 2010 is de mogelijkheid om een maatregel van 100% op te leggen bij niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid en het door eigen toedoen niet behouden van algemeen geaccepteerde arbeid komen te vervallen. Vanuit de uitvoeringspraktijk is gebleken dat deze 'stok achter de deur' een gewenst instrument is.

Beoogd effect

De verordening heeft formeel gezien het karakter van een wijzigingsverordening, dat wil zeggen zij brengt met haar vaststelling door de gemeenteraad een wijziging in de inhoud en betekenis van een aantal verordeningen teweeg. Bij de vormgeving van de verordening is ernaar gestreefd om zoveel mogelijk recht te doen aan de Aanwijzingen voor de decentrale regelgeving van de VNG.

Consequenties (juridisch, financieel, personeel etc.)

Wij hebben er voor gekozen om de overgang naar de nieuwe WWB per 2012 zoveel mogelijk 'beleids- en uitvoeringsarm' te laten plaatsvinden. Een en ander in afwachting van een integrale heroverweging in 2012. Onder 'uitvoeringsarm' wordt verstaan dat daar waar noodzakelijke aanpassingen in het beleid plaatsvinden, dit op de minst belastende wijze voor wat betreft de uitvoering plaatsvindt. Bij deze uitgangspunten past dat thans niet alle WWB-verordeningen separaat worden gewijzigd en in een bestuurlijk wijzigingstraject worden geplaatst, maar dat slechts daar waar dat strikt noodzakelijk is aanpassingen aan de verordeningen plaatsvinden die middels één verordening worden geëffectueerd. Met de thans voorliggende verordening wordt dat beoogd.

Draagvlak

Het voorstel is voorgelegd aan de cliëntenraad WWB. De reactie op de adviesaanvraag ligt ter inzage. De adviesraad kan zich vinden in de gekozen oplossing van het vaststellen van de tijdelijke regels en heeft inhoudelijk hierover geen opmerkingen. Wel willen zij bij het vaststellen van het toekomstig beleid aandacht met name voor de kwetsbare groepen die met deze regels te maken krijgen. Deze opmerkingen van de cliëntenraad heeft nu niet geleid tot inhoudelijke aanpassingen in het stuk, meer bij de beleidsvormgeving zullen wij dit betrekken.

Evaluatie

De verordening is tijdelijk van aard, dat wil zeggen gericht op het faciliteren van de met de genoemde wetwijziging minimaal noodzakelijke aanpassingen in de gemeentelijke verordeningen. De intentie is erop gericht om als gevolg van de WWNV in 2012 het gemeentelijk bijstandsbeleid integraal te heroverwegen. De verwachting is dat dit in 2012 zal leiden tot een inhoudelijke aanpassing van de betreffende verordeningen. In deze verordening wordt geen gebruik gemaakt van een zgn. 'horizonbepaling', die de duur van de verordening vaststelt op een concrete periode (bijvoorbeeld tot 1 januari 2013). De ontwikkelingen binnen de sociale zekerheid zijn nog te ongewis om met zekerheid te kunnen vaststellen dat een integrale heroverweging van het lokale sociale zekerheidsbeleid voor een bepaalde datum is afgerond.

Communicatie

Er is op de afdeling sociale zaken een inventarisatie gemaakt van de cliënten die vanwege de wetwijzigingen het recht op uitkering mogelijk gaan verliezen. Met deze doelgroep zullen binnenkort informatieve gesprekken plaatsvinden. Vooralsnog gaat het hier om elf personen die door de invoering van de huishoudtoets mogelijk het recht op uitkering gaan verliezen.

Risicoanalyse

Door vaststelling van de verordening in januari 2012 worden de risico's in eventuele bezwaar- en beroepsprocedures zoveel mogelijk beperkt.

Bijlagen

Verordening tijdelijke regels Wet werk en bijstand.

Haren, 20 december 2011

burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester

